

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ імені А.С.МАКАРЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом по СумДПУ імені А.С. Макаренка
№ 123 від «18» квітня 2022 року
Ректор _____ проф. Юрій Лянной

ПОРЯДОК

**СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПРИСВОЄННЯ ВІДПОВІДНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ
НА ОСНОВІ ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ
ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ЗДОБУВАЧАМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ імені А.С.МАКАРЕНКА**

УХВАЛЕНО

рішенням вченої ради університету
протокол № 8 від 18 квітня 2022 року

СУМИ – 2022

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації на основі виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка (далі – Порядок, далі - Університет) розроблено на основі до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про освіту», Закону України «Про авторське право і суміжні права», Постанови Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 року № 897 «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації», Методичних рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності, Статуту Університету, Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

1.2. Загальні положення та принципи дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, види відповідальності за порушення академічної доброчесності та процедури розгляду фактів порушення академічної доброчесності визначено вченою радою Університету у Положенні про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка та введено в дію наказом ректора.

1.3. Процедура проведення перевірки академічних та наукових текстів студентів Університету визначена у Положенні про кваліфікаційну роботу здобувача вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка.

1.4. Цей Порядок регламентує процедуру скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації у разі виявлення фактів порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (далі - скасування рішення), процедуру розгляду справи про порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності, процедуру розгляду питання щодо добровільної відмови здобувача вищої освіти від ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, правові наслідки скасування рішення та порядок його оскарження.

1.5. Дія цього Порядку поширюється на рішення про присудження ступенів вищої освіти *бакалавр* і *магістр* та присвоєння відповідних кваліфікацій.

1.6. Встановлення факту порушення академічної доброчесності базується на таких основних принципах:

- усвідомлення важливості академічної доброчесності та відповідальності за її порушення;
- нульова толерантність до порушення академічної доброчесності;
- дотримання норм законодавства та внутрішніх нормативних документів закладу вищої освіти;
- справедливість та об'єктивність;
- правова визначеність, відкритість та прозорість правил і процедур виявлення фактів порушення академічної доброчесності та відповідальності за її порушення.

1.7. Скасування рішення здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України № 897 від 26 серпня 2021 року «Про затвердження Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації» у разі виявлення, зокрема у кваліфікаційній роботі, академічного плагиату, фабрикації, фальсифікації, списування, обману.

1.8. Скасування рішення Університету здійснюється виключно Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка або його правонаступником.

1.9. Права особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, визначені частиною восьмою статті 42 Закону України «Про освіту».

II. РОЗГЛЯД СПРАВИ ПРО ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Університет ініціює процедуру виявлення фактів порушення академічної доброчесності щодо осіб, яким присуджено ступінь вищої освіти та присвоєно відповідну кваліфікацію, на підставі повідомлення про факт порушення академічної доброчесності або відповідного рішення вченої ради Університету/вчених рад структурних підрозділів Університету (факультетів, навчально-наукових інститутів).

2.2. Повідомлення про факт порушення академічної доброчесності (далі - повідомлення) подається на офіційну адресу Університету фізичною або юридичною особою, громадським об'єднанням без статусу юридичної особи у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки.

Повідомлення обов'язково повинно містити таку інформацію:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності;

- зміст порушення академічної доброчесності під час здобуття відповідного ступеня вищої освіти такою особою;

- докази, що підтверджують факт порушення академічної доброчесності, включаючи прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) автора/авторів та посилання на джерело оприлюднення розробок, наукових (науково-технічних) результатів, що належать іншим особам та були використані особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, інші докази щодо фабрикації чи фальсифікації наукових результатів;

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи або найменування заявника, його поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер телефону.

За відсутності будь-якої з вищенаведеної інформації повідомлення не розглядається. Рік присудження ступеня вищої освіти та інші додаткові відомості надаються за наявності інформації.

2.3. Анонімні повідомлення розгляду не підлягають.

2.4. Університет зобов'язаний у 5-ти денний термін з моменту надходження повідомлення вжити всіх можливих заходів для повідомлення особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, про факт розгляду справи та його хід.

2.5. Повідомлення передається на розгляд голові Комісії з етики та академічної доброчесності Університету.

2.6. Голова Комісії з етики та академічної доброчесності у 5-ти денний термін передає повідомлення та долучені до нього матеріали Комісії з етики та академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету, здобувачем якого була особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності.

2.7. Процедура службового розслідування та встановлення фактів, про які йдеться в повідомленні, проводить Комісія з академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету у термін не більше як 21 календарний день, а саме:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який співробітник Університету та здобувач освіти, якому відомі факти, що стосуються справи);

- вивчення першоджерел: кваліфікаційна робота, публікації;

- проведення консультацій з експертами (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріалів, об'єктів, явищ і процесів, що

містять інформацію про обставини справи, і дати висновок з питань, які виникають під час розгляду справи та стосуються сфери і спеціальних знань;

- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

2.8. Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, та її науковий керівник мають право:

- подати свої письмові пояснення щодо наведених фактів можливого порушення академічної доброчесності в термін до завершення розгляду справи Комісією з етики та академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету або відмовитись від їх надання;

- ознайомитися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення доброчесності, подати свої зауваження;

- особисто або через представника надати усні та письмові пояснення чи відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

- знати про дату, час і місце, бути присутнім під час розгляду питання про встановлення факту недоброчесності та притягнення її до академічної (дисциплінарної) відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної (дисциплінарної) відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції - Міністерства освіти і науки України або оскаржити його в суді.

2.9. У рамках службового розслідування можлива повторна перевірка кваліфікаційної роботи на наявність збігів та запозичень автоматизованою антиплагіат-системою, що використовується в Університеті. Також при наявності джерел в електронній формі може бути проведено порівняння текстів кваліфікаційної роботи і роботи, яка потенційно була використана здобувачем з порушенням вимог академічної доброчесності. Така перевірка здійснюється відповідальною особою у Науковій бібліотеці Університету, що призначена відповідно до наказу по університету «Про врегулювання процедури запобігання та виявлення плагіату в академічних роботах працівників та здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка».

2.10. По завершенню службового розслідування Комісія з етики та академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету складає свій експертний висновок та передає його голові Комісії з академічної доброчесності Університету

- Вступ: дата складання та строки проведення розслідування, учасники процедури розгляду повідомлення про факт недоброчесності та зміст скарги (звернення);
- Описова частина: інформація по суті питання, яка була розглянута комісією;
- Висновки: офіційні висновки та рекомендації для прийняття рішення.

Якщо член Комісії з етики та академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету не погоджується з експертним висновком, він має право викласти окремо свою думку, що є невід'ємною частиною експертного висновку.

Усі учасники мають бути ознайомлені з результатами розгляду питання і в разі наявності подати письмові зауваження до експертного висновку.

2.11. На основі матеріалів повідомлення, експертного висновку Комісії з етики та академічної доброчесності навчально-наукового інституту/факультету та письмових пояснень особи, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, та її наукового керівника (за наявності), Комісія з етики та академічної доброчесності Університету у строк не більше місяця складає остаточний експертний висновок, в якому відображається інформація про наявність або відсутність виявлених фактів порушення академічної доброчесності, їх опис та характеристика.

2.12. На основі експертного висновку Комісія з етики та академічної доброчесності Університету приймає одне з таких рішень:

- про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації;

- про відсутність підстав для скасування рішення; та передає його на затвердження вченою радою Університету.

2.13. Рішення про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації набирає чинності через шість місяців з дати введення в дію рішення вченої ради Університету.

2.14. У випадку відсутності підстав для скасування рішення Університет протягом 3-ох днів інформує про це заявника та інші зацікавлені сторони.

2.15. Процедура розгляду справи про порушення академічної доброчесності не може тривати більше 2-ох місяців.

III. ДОБРОВІЛЬНА ВІДМОВА ВІД СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПРИСВОЄННЯ ВІДПОВІДНОЇ КВАЛІФІКАЦІЇ

3.1. Особа, яка має ступінь вищої освіти та якій присвоєно відповідну кваліфікацію, до подання експертного висновку, що готується за результатами перевірки інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності, може добровільно відмовитися від ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації, подавши до Університету відповідну заяву в довільній формі, завірену нотаріально або з використанням кваліфікованого електронного підпису.

3.2. Подана заява про відмову від ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації не може бути відкликана з дня прийняття Університетом рішення про скасування рішення.

3.3. Протягом десяти робочих днів із дня надходження заяви Університет приймає рішення про скасування рішення.

IV. НАСЛІДКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ ПРО СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ

4.1. У разі скасування рішення Університет протягом трьох робочих днів інформує особу, щодо якої прийнято рішення, заявника, звертається до Міністерства освіти і науки України із заявою про внесення відповідної інформації до Єдиної державної електронної бази з питань освіти, документує рішення в особовій справі особи, щодо якої прийнято рішення, а також розміщує зазначену інформацію у відкритому доступі на офіційному веб-сайті Університету. В інформації у відкритому доступі відображаються рік випуску, спеціальність, спеціалізація та/або освітня програма, серія та реєстраційний номер диплому.

4.2. У разі скасування рішення відповідний документ про вищу освіту та документи про вищу освіту, видані на його основі, стають недійсними.

4.3. Особа, стосовно якої скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, має право поновитися для здобуття вищої освіти. При цьому заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше 50 відсотків кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, отриманих за освітньою програмою, за якою скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

4.4. У разі добровільної відмови від ступеня вищої освіти та відповідної кваліфікації особа має право поновитися для однократної підготовки та проходження компонента (компонентів) атестації, у частині порушення академічної доброчесності, при цьому Університет має право визнати та перезарахувати повний (за винятком кредитів, пов'язаних з академічною

недобросовісностію) обсяг кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи, отриманих за освітньою програмою, за якою скасовано рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

4.5. У разі скасування рішення через виявлення у кваліфікаційній роботі здобувача вищої освіти академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації протягом чотирьох місяців з дати скасування рішення Комісією з етики та академічної доброчесності Університету проводиться перевірка інформації щодо можливих фактів порушення академічної доброчесності керівником здобувача вищої освіти під час написання здобувачем кваліфікаційної роботи, у випадку підтвердження таких фактів приймає рішення, яке оформлюється відповідним протоколом, та подає на розгляд вченій раді Університету для призначення йому виду академічної відповідальності.

IV. ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РІШЕННЯ ПРО СКАСУВАННЯ РІШЕННЯ

5.1. Особа, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення, та/або заявник протягом двох місяців з дати прийняття мають право подати апеляцію до Міністерства освіти і науки України або оскаржити його в суді.

5.2. Апеляція щодо рішень про скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєної відповідної кваліфікації (далі - Апеляція) подається до Міністерства освіти і науки України особою, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення, або заявником, або їх представником у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки.

Апеляція стосується дотримання Університетом процедури скасування рішення та не стосується розгляду порушення академічної доброчесності по суті.

Апеляція повинна містити таку інформацію:

- прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої прийнято рішення про скасування рішення;
- рік присудження ступеня вищої освіти;
- відомості про прийняте Університетом рішення про скасування рішення;
- підстави для апеляції та інформацію, що їх підтверджують;
- вимоги щодо скасування рішення за результатами розгляду апеляції, зокрема про повторний розгляд справи про порушення академічної доброчесності.

5.3. Університет протягом двох тижнів на вимогу Міністерства освіти і науки України під час проведення апеляції зобов'язаний надати матеріали, на основі яких затверджено висновок про наявність виявлених фактів порушень академічної доброчесності, протоколи та інші матеріали, якими задокументовано реалізацію процедури скасування рішення.

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Порядок скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації на основі виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка ухвалюється рішенням вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора.

6.2. Зміни та доповнення до Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації на основі виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка вносяться у зв'язку зі змінами законодавства, шляхом викладення його в новій редакції, яка ухвалюється рішенням вченої ради Університету та вводиться в дію наказом ректора.

6.3. Відповідальність та контроль за виконанням Порядку несуть посадові особи Університету відповідно до їх функціональних обов'язків.